

Yurtdışındaki teknolojilerle yarışabilecek düzeydeyiz

Eskiden tiyatrodaki ışık düzenlemesinin tamamen çalışanların yaratıcılığına bağlı olduğunu kaydeden Yazar, "O yıllarda bilgisayar yoktu. Televizyonlar bile evlere yeni yeni girmeye başlamıştı. Işık hakkında bütün aydınlatma kitapları yaza bir eğilecek kişiler yoktu. Ancak bu yıllar teknik adan yaratıcılığı da geliştiği yıllardı. Örneğin bir oyunda konuyu gereği gereği oluşturmanız gerek. Bunun için de sahnenin üstünde bir gökyüzü oluşturmanız, bu gökyüzüne de yıldızlar yağdırmanız gerek. Ancak bizim elimizde yeterli teknik donanım yok. Biz de karbon kağıtlarından projeksiyon aletinin önüne tutup, sahnenin üstüne yıldız yağdırıyorduk. Bir başka oyunda da kar yağdırmanız gerekiyordu. Bu işi nasıl yaparız diye düşünürken, konfeti kağıtlarını beşerlin arasına koyup, hareket ettirdik. Böylece sahneye kar yağdırılmış oldu. Bir başka oyunda da köpük gerekti. Ama bizim köpük makinemiz yoktu. Biz de çamaşır makinesini köpük makinesi olarak kullandık. Bir gün de şimşek çaktırmak gerekiyordu sahneye. 220 voltluk ampüle, 380 volt elektrik vererek şimşek yaptık. Hastanelerden film topladığımız çok iyi hatırlıyorum. Bu filmleri sahneye bulut ve deniz dalgası çizerdik, sonra bu çizimleri projektör cihazının önüne tutup, sahneye bulut ve deniz dalgası yansıttık. Şimdi her şey teknolojiye. Bir bilgisayar sayesinde istediğimiz efekti sahneye yapabiliyoruz mümkün. Bugün yurtdışındaki teknolojilerle yarışabilecek düzeydeyiz."

Oğlumun oyuncu olmasını istemedim

Oğlumun da kendisi gibi DT kadrosunda çalıştığını söyleyen Yazar, "Oğlum İlham Yazar, çok yetenekli bir tiyatrocudur onunda gurur duyuyorum. Ama itiraf etmeliyim ki onun tiyatro sanatçısı olmasını ilk başlarda istemiyordum" dedi. Oğlunu tiyatro sanatçısı olmaması için birçok defa engellemeye çalıştığını söyleyen Yazar, "İlham, başarılı bir öğrenciydi. Liseyi bitirdikten sonra kamu yönetimi bölümünü kazandı. Gitmedi. Daha sonra konservatüvata gitti. Konservatüv okumadan önce onu engellemek amacıyla o zamanki genel müdürümüz Cüneyt Gökçek'e söyledim. Çünkü biz tiyatromun yanlış anlaşıldığı, toplum tarafından benimsenmediği dönemlerde çalıştık. Oğlumun da bu yüzden bu kuruma sokmak istemedim. Ama Cüneyt Gökçek konservatüv sınavında oğlumun çok başarılı olduğunu ve mutlaka oyuncu olması gerektiğine inandığını dile getirdi. O zaman da bir şey yapamadım" diye konuştu.

Tiyatronun emektarına tasarım ödülü

Işık tasarımcısı
Burhanettin
Yazar

'En iyi ışık tasarımcısı' ödülüne değer görülen Burhanettin Yazar, tiyatrodaki 1960'lı yıllardan bugüne yaşadıkları zorluklara dikkat çekerek, sıkıntılarının yaratıcılığı da beraberinde getirdiğini anlattı

GİZEM KARAKIŞ

Işık tasarımcısı Burhanettin Yazar geçen sezon Sanat Kurumu tarafından "Giordano Bruno" ve "Yunus Dürür Benim Adım" adlı oyundaki ışık tasarımı ile "En iyi ışık tasarımcısı" ödülüne değer görüldü. Yazar, tiyatrodaki 1960'lı yıllardan bugüne yaşadıkları zorluklara dikkat çekerek, sıkıntılarının yaratıcılığı da beraberinde getirdiğini anlattı. "Bugün bu ödülü almak benim için ayrı bir değer taşıyor. 48 senelik çalışma hayatımda birçok sıkıntıyla karşılaşım. Bu sıkıntılar beraberinde yaratıcılığı da getirdi" dedi. 1960'lı yıllarda teknik olanakların kısıtlı olduğunu ifade eden Yazar, "Teknik anlamda eskime göre her şey değişti. Özellikle Devlet Tiyatroları (DT) bu konuda çok ilerledi. Eskiden hastanelerden aldığımız kullanılmış filmlerin üzerine bulut çizerdik. Şimdi teknoloji o kadar ilerledi ki, bilgisayarlar ışık tasarımcısı ne istiyorsa onu anında yapıyor" diye konuştu.

Işık tiyatromun ruhudur

Yazar, ışığın tiyatrodaki önemini belirterek, "Işık tiyatromun ruhudur. Işık olmadan bir oyunu izlemek neredeyse olanaksızdır" dedi. Işığın bir rengi olduğunu ifade eden Yazar, "Işık, oyunun yılı, mevsimi ve yazarın yazdığı eserin geçtiği dönemin durumlarıyla bile ilgilidir" diye konuştu. Işığın, oyunun seyirciyle daha iyi iletişim kurmasını sağladığını söyleyen Yazar, seyircinin oyuncuyu sahneye iyi görememesi halinde, oyuncunun performansının da bir önemi kalmayacağını belirtti.

Zirveye en direk çıkıyoruz

Yazar, 1960 yıllarında Devlet Tiyatrosu yönetiminin buradaki personele eğitim verilmesi amacıyla Broadway'den bir ışık tasarımcısı getirdiğini söyledi. Tasarımcının ışık hakkında çok değişik ve önemli bilgiler anlattığını belirten Yazar, şöyle konuştu: "Örneğin tasarımcı bize, bir noktayı çok çeşitli ışıklarla aydınlatıp, beyaz ışık elde ediyorduk. Biz de çok büyük bir hayranlıkla onu dinliyorduk. Bir gün, 'Çok güzel anlatıyorsunuz ama bu anlattıklarımızı bize sahne de gösterir misiniz?' diye sorduk. O yıllarda DT'de 'Hayvan Çiftliği' adlı oyun sahneleniyordu. 'Hayvan önce ben sizin yaptığınızı görmek istiyorum' dedi. Biz elimizdeki malzemelerle nasıl bir ışık tasarımı yaptığımızı anlattık. Bize, 'Zirveye çıkan yollar vardır. Çok çeşitli yollar... Siz en direk yoldan çıkıyorsunuz zirveye' dedi."

'Katıldığımız festivallerde bizden övgüyle bahsedilir'

O dönemlerde yurtdışındaki teknik altyapının çok gelişmiş olduğunu söyleyen Yazar, Onların o dönem bir oyunda çok projektör kullandığını kaydetti. Yurt dışında görev yapan teknik ekibin bazı sanışın olduğunu belirten Yazar, "Oradaki ekip, bir oyunu en az 2 yıl incelliyor. 2 yılın sonunda yönetmene 5 farklı ışık tasarımı projesi sunuyor. En uygunu neyse onu yapıyorlar. Ancak bizde durum böyle değil. Biz oyunlar hakkında sahneye konulacağı zaman bilgi sahibi oluyoruz. Bu durumda da çok farklı yaratıcılık sunmamızın olanakları yok" dedi. DT'nin teknik altyapı olarak bugün Avrupa ülkelerinden çok farklı olmadığını kaydeden Yazar, "Katıldığımız bütün festivallerde bizden hep övgüyle söz ediyorlar. 'Sizdeki duygu bizde yok. Siz işin yaratıcılık kısmını düşünürsünüz, bizim işlerimiz ise mekanik' diyorlar. Bu çok doğru çünkü biz tiyatroyu seviyoruz" diye konuştu.

En iyi tasarımcı

Işık tasarımcısı Burhanettin Yazar geçen sezon Sanat Kurumu tarafından "Giordano Bruno" ve "Yunus Dürür Benim Adım" adlı oyundaki ışık tasarımı ile "En iyi ışık tasarımcısı" ödülüne değer görüldü.

